

ALVVM me fac Deus, quoniam peruenerunt aquae usq; ad animam,
 2. Demersus sum in lutum profundum, nec est vi queam subsistere:
 veni in profundas aquas, & tempestas inundando operuit me.
 3. Laboravi clamando, arefactum est guttur meum: defecerunt oculi
 mei, dum exspecto Deum meum.

4. Multiplicati sunt super capillos capitis mei, qui oderunt me sine causa, confortati
 sunt qui disperdunt me inimici mei iniuste: quae non rapui, tunc rependi.

Lectio fatis concordat.

Saluum me fac Deus.] Exordium Psalmi huius ardentissimam habet opus diuinæ implorat' onem, qualis solet esse eorum, qui summis angustijs ex presentis interitus horrore, desperato omni humano subsidio, eiulando & vociferando cœlestē auxiliū inuocant. Et tales implorationes auxiliij diuini, licet humano iudicio frustraneæ videantur & inanes, reuerà tamen cœlos penetrant, & patentes diuinæ bonitatis aures inueniunt. qua de re vide Psal. 18. Habet enim Deus hoc laudis, quod sit saluator afflictorum. Mox subiicit periculi magnitudinem, parabolicè comparans hostes suos, imò hostium vim & improbos conatus *alio luto, vndis profundis ac procellis irruentibus*. qua similitudine vsus est & supra Psalmo 18. & 40. Voluit hoc pacto describere Propheta non solum magnitudinem periculi, & hostium suorum improbissimam violentiam: sed & simul exprimere, quam fuerit animo prorsus deiecto, & summa angustia oppresso, vt qui nihil aliud ab hostibus suis quam certissimum expectarit exitium. Quid enim spei superesse potest in tantis periculis, quanta hîc describuntur, in quibus miserabiliter luctantibus præsentibus præsentissimam intentant omnia mortem?

EXPLA-
NATIO.
Vers. 1. & 2.

Huc pertinet, quod versu 3. subsequenti clamoris meminit, tam anxij & irremissi, vt vociferando laborauerit, & gutture siccato irraucuerit: deinde suspicionis ad cœlos tam intensæ & perpetuæ, vt oculorum acies hebetata caliginem passa sit. Versu. 4. exponit, de quibus aquis & fluctibus intelligat, cum dicit: *Multiplicati sunt super capillos capitis mei*, &c. Dicit autem inimicos suos esse numero multos, & viribus robustos. Vocat eos *osores*, & *disperdentes*: id est, disperdentes, ne de leuibus inimicis intelligatur. itaq; tales erant & animo & viribus, vt merito cōparati sint luto alto, aquis profundis, procellis irruentibus, & ad interniciem vsq; adobruentibus. Vtraque ista & odium & robur erant ex eo, quod Saulem regem impium habebat hostem Propheta. Vnde obiter obseruandum est, regnante rege impio, piorum hostes & numero abundare, & viribus valere plurimum.

Vers. 3.

Vers. 4.

B 1. Principio, quod attinet ad materiam aduersorum, quibus Deus suos etiam charissimos exercet, initio Psalmi huius notandum est, siue Dauidem, siue ipsum Christum inspicias, in quanta pericula diuinitus conijciantur pij. 2. Deinde, quàm sancti in rerum discrimine, etiam vbi sunt innocentes, sint non stipites ac lapidei, quàm non contemnant imminetia pericula, quàm reddantur anxij, quàm clamitent & querulentur in ipsis tentationibus, etiamsi extra pericula constitui dicant: Si ambulauero in medio vmbre mortis, non timebo mala, quoniam tu mecum es. Item Dominus protector vitæ meæ, à quo trepidabo? 3. Tertiò, quàm non statim eripiantur diuinitus, vtvt anxie clamantes: licet alibi scriptum sit: Clamat ad me, & ego exaudiam eum. Item: Antequam clamauerint, exaudiam. Neq; enim semper illis prodest, statim eripi, licet mox exaudiantur. 4. Quarto, quomodo sancti tardante Domino, ab inuocatione & imploratione non desistant: Laboravi, inquit, clamando, &c. dum exspecto Deum meum. Perseuerandum est, & sine intermissione clamandum, expectandumq; donec veniat auxiliū à Domino. Expectandum autem non solum tum est auxiliū Dei, quando afflētus nulla alia ratione sibi ipsi potest consulere: sed exemplo Dauidis, etiam tūm, cum licet in hostem extendere manum, & vindicta sumpta sese liberare. Tædiosissimum quidem est, diutius expectationis huius sustinere moras: verū persistendum est, & patientia vincendū. 5. Quintò: nec hoc prætereundum est, quod ab expectatione Dei caliginem dicit oculis esse accersitam. Quisnam est vsus oculorum ad expectandum Dominum, qui tamen corporeis oculis non videtur? Ita comparati sunt animi nostri, vt oculos eò dirigant, vnde expectatur auxiliū. Leuavi oculos meos in montes, inquit, &c. Et Christus toties oculis in cœlum suspexit. Sic de Susanna quoque legitur. 6. Sextò. Emphasim habet nunquam satis expensam, quod dicit: *Dum exspecto Deum meum*. Non dicit, *Dum exspecto Deum*: sed, *Deum meum*. Ea est fiduciæ in pijs firmitudo erga Deum, vt quemadmodum liberi parentum suorum præstolantur, & constanter implorant opem: ita ipsi ab ope Dei sui pendeant, & expectationis ac spei suæ nullam aliam habeant causam, quàm quod Deus sit ipsorum.

De afflictione piorum.

Psal. 91.

Esa. 65.

Esa. 38. dice-
bat Ezechias:
Attenuati
sunt oculi mei
suspicientes in
excelsis.

Vers. 4.

Et 1. Ioan. 2.

Quia erant o-
pera eius ma-
la, & fratris
bona.

1. Primū, expendendum est, quomodo fieri possit, vt innocens, imò benemeritus ac Deo charus, tantum patiatur in hoc seculo odij etiam inter fratres, quantum hîc de inimicis suis queritur Dauid, cum in sua, tūm Christi persona Rationem reddit Christus Ioan. 15. Hinc scitè illud est dictum, *ἀβελως οἱ ἀδελφοὶ καὶ φίλοι τὸς χεῖρονας, καὶ μισοὶ τὸς ἀρετῶνας*. Nemo ergo piorum aliud in hoc seculo ab ingenio mortalium speret. 2. Deinde malitia & ingenium odij notandum est, in eo quod hostes suos postquam *osores*: id est, *osores* vocauit, statim & *disperdentes* vocat. Nā ita comparatum est mortalium ingenium, vt quos odio prosequuntur, perdere statim cupiant. Hinc est, quod odio Ioannes, 1. Ioan. 3. homicidium adscribit, dicens: Omnis qui odit fratrem suum, homicidia est. Hoc discrimine eodem capite discernit Apostolus filios Dei, & filios Diaboli. 3. Tertiò, in eo quod queritur de isto odio, admonet nos, quàm non delectentur sancti odio impiorum: sed malint accepti esse fratribus, quos & amant, & nusquā non saluari cupiunt. 4. Quarto, quod immiscet